

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/98/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2611205181
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2611205181.1

Uznesenie

Krajský súd Trnava v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zast.: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti odporcovi: P. B., nar. XX.X.XXXX, bydlisko Q., č. XXX, t. č. na neznámom mieste, zastúpený súdom ustanovenou opatrovníčkou: V. A., pracovníčka Okresného súdu Senica, o zaplatenie 479,42 € s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Senici č. k. 6C/62/2012-74 zo dňa 5. septembra 2012 v zamietajúcej časti a súvisiacej časti náhrady trov konania takto

rozhodol:

Rozsudok súdu I. stupňa sa v zamietajúcej časti a súvisiacej časti náhrady trov konania r u š í a vec sa mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Senica číslo konania 6Ro 97/2011-45 zo dňa 12.10.2011. Rozhodol, že odporca je p o vinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 1,99 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 28.6.2008 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Súd odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 11.12.2008 medzi Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. ako postupcom a navrhovateľom ako postupníkom došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky na navrhovateľa. Súd mal pritom z výpisu právneho predchodcu navrhovateľa preukázané, že právny predchodca mal voči odporcom ku dňu postúpenia pohľadávky pohľadávku v sume 479,42 €. Zmluvou o pripojení zo dňa 17.1.2008 a jej dodatkom mal súd preukázané, že navrhovateľ poskytol odporcovi 1 ks SIM karty s telefónnym číslom XXXX XXX XXX, mobilný telefón zn. Samsung X530 brown - CBB500 a užívateľský program „Pre mňa 70“. Z dodatku k zmluve mal súd tiež preukázané, že odporca sa podpisom zaviazal zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 331,86 € za nesplnenie povinností vyplývajúcich zo zmluvy a dodatku k nej. Z faktúry č. 1000347554, splatnej dňa 29.2.2008 súd zistil, že navrhovateľ vyfakturoval odporcovi cenu dodanej služby v sume 23,57 €, faktúrou č. 1000421643, splatnou dňa 31.3.2008, cenu dodanej služby v sume 72,79 €, faktúrou č. 100515691, splatnou dňa 2.5.2008, cenu dodanej služby v sume 49,21 €, faktúrou č. 1000745300, splatnou dňa 27.6.2008, cenu dodanej služby v sume 1,99 €, a zmluvnú pokutu v sume 331,86 €. Spolu vyfakturovaná suma 479,42 €, ktorú odporca neuhradil vôbec, a teda odporcom neuhradená cena poskytnutých služieb predstavuje sumu 479,42 €. Súd mal preukázané, že faktúra č. 1000347554 sa stala splatnou dňa 29.2.2008, faktúra č. 1000421643 dňa 31.3.2008 a faktúra č. 100515691 dňa 2.5.2008. Keďže premlčacia doba podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka je tri roky, právo navrhovateľa vymáhať vyššie uvedené faktúry od odporcu je premlčané, nakoľko návrh bol podaný na súde až dňa 20.5.2011 a odporca v konaní namietol premlčanie práva. I keď navrhovateľovo právo na zaplatenie dlhu odporcom premlčaním nezaniklo, súd mu toto právo kvôli vznesenej námietke premlčania zo strany odporcu nemôže v súdnom konaní priznať. Na základe uvedených skutočností súd žalobu v tejto časti zamietol.

Vyššie uvedená zmluva je v zmysle § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou, keďže k jej uzatvoreniu došlo medzi právnym predchodcom navrhovateľa ako dodávateľom a odporcom ako spotrebiteľom.

Základnou zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, t. j. ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Značnú nerovnováhu je možné vysvetľovať ako právne postavenie spotrebiteľa, ktoré mu nedovoľuje, alebo značne obmedzuje uplatňovanie nárokov, prostredníctvom ktorých sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, nápravy už prijatého plnenia alebo ktoré sa týkali možnosti odstúpenia od zmluvy. Vzhľadom na obsah § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je potrebné prijať záver, že neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú absolútne neplatné, a teda nie je potrebné, aby sa ich neplatnosti spotrebiteľ dovoľával. Návrh spotrebiteľskej zmluvy je v danom prípade pripravený na predtlačenom tlačive, do ktorého sa len vpisujú požadované údaje, na základe čoho spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť jej obsah. V zmysle uvedeného sa súd pri posudzovaní predmetnej zmluvy ako spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 ods. 2 a § 53 ods. 5 OZ zaoberal platnosťou jednotlivých jej dojednaní z hľadiska, či svojím obsahom alebo účelom neobchádzajú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, alebo či jednotlivé dojednania neobsahujú neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú ich absolútnu neplatnosť. Medzi absolútne neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve zaraďuje Občiansky zákonník v § 53 ods. 4 písm. k) aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku. Dohodnutie zmluvnej pokuty za nezaplatenie dohodnutých splátok sa považuje za sankciu spojenú s nespĺnením záväzku, pričom súd prihliada pri posudzovaní jej výšky na dôležitosť a význam povinnosti, ktorá je pokutou zabezpečená. Pokiaľ je výška zmluvnej pokuty dohodnutá v spotrebiteľskej zmluve neprimerane vysoko v pomere k celkovému zmluvnému záväzku, ide o neprijateľnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 OZ absolútne neplatná. Ustanovenie § 53 OZ vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. V prípade, že dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Predmetné ustanovenie vyžaduje, aby dodávateľ pri vytváraní podmienok v spotrebiteľských zmluvách konal v súlade s dobrými mravmi, nakoľko spotrebiteľ nemá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy vzhľadom na rozsah a formu zmluvných podmienok reálnu možnosť ovplyvniť ich obsah, prípadne ich vôbec pochopiť. Zmluvné strany sú oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu, ktorá plní funkciu zabezpečovacieho prostriedku pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Jej výška, napriek tomu, že ju zákon nijakým spôsobom neohraničuje, by mala byť v súlade s ust. § 3 ods. 1 OZ, teda v súlade s dobrými mravmi. Nie je preto prijateľné, aby spotrebiteľovi vznikla povinnosť platiť neprimerane vysokú zmluvnú pokutu bez ohľadu na to, či počas doby viazanosti 24 mesiacov porušil zmluvnú povinnosť na začiatku tejto doby alebo až na jej konci. Dodávateľ neprihliadal v tomto smere na tie situácie, v ktorých by odporca ako spotrebiteľ mohol po celú dobu viazanosti riadne plniť svoje povinnosti a zmluvu ukončiť až jeden mesiac pred uplynutím tejto doby. Súd neprijateľnosť zmluvnej pokuty vyhodnotil v kontexte s ustálenou súdnou praxou a právoplatnou judikatúrou, poukazujúc na rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 15Co 52/2011, a preto rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniklo navrhovateľovi právo požadovať od odporcu ako dlžníka, popri plnení, aj úroky z omeškania z dlžnej sumy, keďže ide o omeškание s plnením peňažného dlhu. Súd preto dospel k záveru, že navrhovateľ žiada oprávnené úrok z omeškania, a preto zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne, ktorý je v súlade s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., a to od 28.6.2008 do zaplatenia zo sumy 1,99 €.

O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a odporcovi, ktorý bol v konaní úspešný a patrila by mu náhrada trov konania, súd túto náhradu nepriznal, nakoľko odporcovi v konaní žiadne trovy konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti podal odvolanie navrhovateľ, teda v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 331,86 eur. Poukázal na ustanovenie § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a na článok II v bod 2.3 Dodatku k zmluve o pripojení. Poukázal na všeobecnú úpravu zmluvnej pokuty v ustanoveniach Občianskeho zákonníka a v niektorých ustanoveniach Obchodného zákonníka. Zmluvná pokuta predstavuje zabezpečovací prostriedok, ktorého použitie, aplikácia si musia zmluvné strany v zmluve dohodnúť v písomnej forme. Navrhovateľ má zato, že medzi navrhovateľom a odporcom došlo k písomnej dohode o zmluvnej pokute, ktorá bola špecifikovaná v dodatku, ktorý odporca podpísal a vyjadril tak súhlas s jej obsahom a jej výškou. Odporca sa dostal do omeškania so splácaním faktúr za

poskytnuté služby v zmysle Zmluvy o pripojení a v znení dodatku. Odporcovi bol poskytnutý mesačný program Pre mňa 70, v rámci ktorého čerpal výhody uvedené v dodatku a bol mu poskytnutý aj mobilný telefón v hodnote 4.044 SK len za cenu 1.- SK. Odporca porušil povinnosti vyplývajúce zo záväzkového vzťahu a v súlade s ustanovením článku II bod 2.3 si navrhovateľ uplatnil voči odporcovi zmluvnú pokutu, ktorá pozostáva z ceny telefónu Samsung X 530 vo výške 4.044 SK to znamená 134,24 eur. V dodatku je uvedené, že odporca zaplatil za mobilný telefón jedno SK, pričom podľa vianočnej ponuky je cena predmetného mobilného telefónu 4.044 SK to znamená, že v prípade porušenia zmluvných podmienok v zmysle bodu 2.3 dodatku bol odporca povinný uhradiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu spočívajúcu v cene telefónu a paušalizovanej náhrady škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny. Bolo preukázané, že odporca porušil povinnosť porušil zmluvné povinnosti teda riadne dohodnuté úhrady za dohodnuté a postupom poskytnuté služby nevykonali. Zmluvnou pokutou si navrhovateľ zabezpečoval návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny telefónu, ktorý bol odporcovi poskytnutý v rámci zvýhodnenej ceny. Vzhľadom k tomu navrhovateľ považuje výšku zmluvnej pokuty za primeranú, pretože jeho hrozba uplatnenia sankcie vo výške, na ktorej sa zmluvné strany písomne dohodli, pre prípad nesplnenia povinnosti zo strany klienta ho prinúti dodržiavať zmluvné ustanovenia. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu 1. stupňa zmenil podľa ustanovenia § 220 O.s.p. a vyhovie návrhu v zamietajúcej časti na zaplatenie zmluvnej pokuty alebo podľa ustanovenia § 221 O.s.p. vec zruší a vráti súdu 1. stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov v odvolacom konaní za 1 úkon vo výške 29,88 eur s DPH a režížného paušálu vo výške 9,16 eur spolu 39,04 eur.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), potom, čo zistil, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou (§ 201 a § 204 O.s.p.), prihliadnuc na to, že v konaní sa prvostupňový súd dopustil vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.), na ktorú musel prihliadnuť, vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť.

V zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku, a v spojení s ust. § 167 ods. 2 O.s.p. i uznesenia, (použitých s odkazom na § 251 ods. 4 O.s.p.), súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti samotného výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a jeho odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné.

Spravodlivým prejednaním veci je súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa nálezu Ústavného súdu I.ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba potom rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je potom aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a

zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Vyjadruje to aj znenie vyššie citovaného ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia prvostupňového súdu s vyššie uvedenými kritériami, je zrejmé, že prvostupňový súd sa nimi dôsledne neriadil.

S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., keďže sa ním účastníkom odňala možnosť konať pred súdom, zrušil, a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Na jednej strane zdôvodňuje súd, že z dodatku k zmluve mal súd preukázané, že odporca sa podpisom zaviazal zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 331,86 € za nesplnenie povinností vyplývajúcich zo zmluvy a dodatku k nej. Z faktúry č. 1000347554, splatnej dňa 29.2.2008 súd zistil, že navrhovateľ vyfakturoval odporcovi cenu dodanej služby v sume 23,57 €, faktúrou č. 1000421643, splatnou dňa 31.3.2008, cenu dodanej služby v sume 72,79 €, faktúrou č. 100515691, splatnou dňa 2.5.2008, cenu dodanej služby v sume 49,21 €, faktúrou č. 1000745300, splatnou dňa 27.6.2008, cenu dodanej služby v sume 1,99 €, a zmluvnú pokutu v sume 331,86 €. Spolu vyfakturovaná suma 479,42 €, ktorú odporca neuhradil vôbec, a teda odporcom neuhradená cena poskytnutých služieb predstavuje sumu 479,42 €. Súd mal preukázané, že faktúra č. 1000347554 sa stala splatnou dňa 29.2.2008, faktúra č. 1000421643 dňa 31.3.2008 a faktúra č. 100515691 dňa 2.5.2008. Keďže premlčacia doba podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka je tri roky, právo navrhovateľa vymáhať vyššie uvedené faktúry od odporcu je premlčané, nakoľko návrh bol podaný na súde až dňa 20.5.2011 a odporca v konaní namietol premlčanie práva. Ale na druhej strane sa odkazom na § 53a, ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe tejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Z vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh bol podaný dôvodne len v tej časti, ktorej súd vyhovel, teda iba v časti zaplataenia dlžnej sumy odporcom za poskytnuté služby vo výške 1,99 €. Žalovaná suma pritom pozostávala zo sumy 147,56 € za nezaplatené služby a zo sumy 331,86 € za dohodnuté zmluvné pokuty. Vznesenú námietku premlčania však posudzoval nie k celkovej pohľadávke, ale iba k časti kde návrh zamietol. Navyše argumentuje určením neprijateľnej podmienky, k čomu však odvolací súd dodáva:

Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa nasledovne :

- v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.06.2007. Dňom 01.07.2007 nadobudol účinnosť nový zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ktorý v ostatnom znení má v § 3 ods. 3 zakotvené, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. OZ č. 40/1964 Zb. definoval spotrebiteľské zmluvy v ust. § 52 rozdielne v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 01.01.2008. S účinnosťou od 01.01.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Predmetný právny vzťah založený predmetnou zmluvou medzi navrhovateľom, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej resp. inej podnikateľskej činnosti ako

dodávateľom v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ako podnikom v zmysle § 43 cit. zák. č. 610/2003 Z.z. a na druhej strane odporcom, ktorý pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a bol teda spotrebiteľom zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa § 43 cit. zák. č. 610/2003 Z.z. účastníkom, je spotrebiteľským vzťahom a predmetná zmluva o pripojení je zmluvou spotrebiteľskou a treba naň aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ust. ods. 1 sa nevzťahuje podľa ods. 2 iba na predmet plnenia alebo cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V ods. 3 potom zákonodarca demonštratívne vymenúva ktoré ustanovenia uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú za neprijateľné podmienky. Medzi ne novelou Občianskeho zákonníka zák. č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008 bolo zakotvené písm. k) v zmysle ktorého za neprijateľnú podmienku sa považuje i ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením tohto záväzku. Podľa ods. 5 cit. § 53 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Toto ustanovenie je zachované v Občianskom zákonníku v nezmenenej podobe od účinnosti piatej hlavy o spotrebiteľských zmluvách. Ostatne citované ustanovenie je kogentné a zakotvuje zákaz, aby sa zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve odchyľili od Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že je to v neprospech spotrebiteľa. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

V zmysle čl. 4 cit. smernice bez toho, aby boli dotknuté ust. čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 6 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné

pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Podľa prílohy tejto smernice bod 1. písm. e) medzi podmienky uvedené v čl. 3 ods. 3 okrem iných patrí i podmienka vyžadovať od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako náhradu.

Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), bolo na navrhovateľovi ako dodávateľovi.

Podľa ust. § 153 ods. 3 O.s.p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa ust. § 153 ods. 4 O.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Prvostupňový súd, keďže zamietal nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z toho dôvodu, že ustanovenia o zmluvnej pokute ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy sú neprijateľnou podmienkou, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach zmluvných strán v neprospech odporcu ako spotrebiteľa, mal v zmysle ust. § 153 ods. 4 O.s.p. výslovne uviesť túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia aj bez návrhu, ukladá mu to priamo ustanovenie zákona, pretože vyslovuje, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná a nepriznal takto plnenie z dôvodu takejto podmienky dodávateľovi, tzn. navrhovateľovi, v tejto časti návrh zamietol. Povinnosťou súdu bolo teda okrem zamietnutia žaloby vo výroku, výslovne uviesť zmluvnú podmienku, ktorú určil za neprijateľnú. Bolo povinnosťou súdu uviesť vo výroku rozsudku zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach, ktorú považoval za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, pretože na nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky. (§ 153 ods. 4 O.s.p.)

Neuvedením tejto podmienky sa stalo rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľným pre nezrozumiteľnosť, čím sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom, čo bolo dôvodom zrušenia rozhodnutia podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) aj h) O.s.p. a vrátenie veci súdu prvého stupňa podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. (aj s výrokom o trovách konania, ktorý závisí od tohto rozhodnutia a zároveň bol tiež napadnutý odvolaním).

Úlohou súdu prvého stupňa bude vydať rozsudok, kde, ak určí, že určitá zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná (v danom prípade zmluvná pokuta), tak výslovne musí uviesť túto zmluvnú podmienku vo výroku rozsudku, nestačí len zamietnuť túto časť nároku navrhovateľa. Preto musí prvostupňový súd vo veci opätovne rozhodnúť, aby jeho rozhodnutie bolo preskúmateľné a zrozumiteľné. Odvolací súd musel na túto vadu prihliadať, pretože mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Výslovné uvedenie zmluvnej podmienky, ktorú určil súd za neprijateľnú vo výroku rozsudku, vyplýva priamo zo zákona z ust. § 153 ods. 4 O.s.p. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), je na navrhovateľovi ako dodávateľovi. Opakovane

posúdi však námietku premlčania, pretože vo vzťahu k hlavnej pohľadávke ju nepovažoval za premlčanú a vo vzťahu k príslušenstvu ju akceptoval

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.